

Kai Mykkänen kok

Talousarvioaloite väylämaksutulojen tuottoarvion poistamisesta (-48 100 000 euroa)

Eduskunnalle

Suomen kansatalous on lähes täysin riippuvainen tavaroiden ja matkustajien kuljetuksista meriteitse. Maailmanmarkkinoille suomalaisia tuotteita vievät yritykset sekä meriliikenteen logistiikkayritykset työllistävät kymmeniä tuhansia suomalaisia suoraan ja mahdollistavat alihankintaketjun välityksellä elannon satoihin tuhansiin perheisiin. Kilpailemme kansainvälisillä markkinoilla muiden maiden teollisen tuotannon sekä matkustajaliikenteen osalta Itämeren muiden maiden kanssa. Suomi heikentää oma-aloitteisesti omaa kilpailuasemaansa meriliikenteen arvoketjuun kohdistuvalla väylämaksulla. Väylämaksut on otettu käyttöön vuonna 2005, jonka jälkeen se puolitettiin vuodesta 2015 alkaen. Marinin hallitus käynnisti hankkeen väylämaksun poistosta osana koronakriisitoimenpiteitä, mutta keskeytti lakihankkeen tuntemattomasta syystä touko-kuussa 2020.

COVID-19 pandemia on aiheuttanut merkittäviä ongelmia merikuljetuksen kysynnässä. Viimeisimpien mittausten mukaan elinkeinoelämän näkymä on erittäin heikko ja teollisuuden tilaukset matalat. Lähitulevaisuus ei näytä hyvältä. Varustamojen toimintakustannuksia on alennettava ja niiden ajautumista maksuvaikeuksiin täytyy välttää, jotta merikuljetukset voivat palautua kriisin jälkeen mahdollisimman pian ennalleen. Suomen on tehtävä päätöksiä vientiteollisuuden arvoketjun kilpailukykyyn parantamiseksi pysyvästi. Väylämaksut on poistettava.

Liikenne- ja viestintäministeriössä käynnistettiin huhtikuussa lakihanke väylämaksujen poistamisesta. Kahden lausuntokierroksen palaute oli lähes poikkeuksetta erittäin myönteistä. Lausunnonantajat näkivät väylämaksujen poistamisen erinomaisena keinona elvyttää teollisuutta, ja toisaalta keinona pysyvästi parantaa pysyvästi Suomen kilpailukykyä. Silti liikenne- ja viestintäministeriö tiedotti 26.5.2020, että hallitus oli päättänyt keskeyttää hankkeen. Hallituksen perustelut ovat epämääräisiä.

Hallitus ei tuonut budjettiriihestä yhtään uutta päätöstä teollisuuden kansainvälisen kilpailukyvyn parantamiseksi. Hallitus päätti jatkaa väylämaksujen puolitusta ja sanoo näin parantaneensa yritysten kilpailukykyä. Kokoomuksen eduskuntaryhmä huomauttaa, että pidättäminen kilpailukykyä huonontavista päätöksistä ei ole parannus päätöstä edeltävään aikaan.

Suomalaisilla korkean osaamisen ja huippuluokan teknologian vientiyrityksillä on mahdollisuus kriisin loputtua saavuttaa parempi kilpailullinen asema maailmanmarkkinoilla. Voimme parantaa yritystemme mahdollisuuksia saavuttaa osa kriisin aikana patoutuneesta kysynnän purkautu-

Talousarvioaloite TAA 197/2020 vp

misesta sekä tukea yritystemme mahdollisuuksia viedä suomalaisia tuotteita maailmanmarkkinoille enemmän kuin ennen kriisiä. Väylämaksun poistolla kokonaan olisi positiivisia vaikutuksia ulkomaankaupan logistiseen kilpailukykyyn, meriliikenteen tehokkuuteen, kiertotalouden toteutumiseen teollisuuden sivutuotteiden toimittamisessa edelleen käytettäväksi (matala-arvoisten lastien kuljettamisen kannattavuus), transitoliikenteeseen sekä risteilijämatkailuun.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta poistaa momentin 11.19.06 ja väylämaksutulojen arvioidun 48 100 000 euron tulokertymän.

Helsingissä 16.10.2020

Kai Mykkänen kok